

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Спеціальна контрольна комісія з питань приватизації

Р І Ш Е Н Н Я

Про захист майнових прав держави при приватизації ДАК «Укррудпром» та стан виконання рішення Комісії від 22 квітня 2015 року

Київ

«12» липня

2018 року

Рішенням Спеціальної контрольної комісії Верховної Ради України з питань приватизації (далі – Комісія) від 22.04.2015, серед іншого, дії по організації приватизації та приватизації підприємств ДАК «Укррудпром» визнано такими, що мають ознаки ряду кримінально-караних діянь і потребують, у зв'язку із цим, ретельного розслідування.

Приватизація підприємств ДАК «Укррудпром» здійснювалася згідно Закону України від 09.04.2004 року № 1677-IV "Про особливості приватизації підприємств Державної акціонерної компанії "Укррудпром", яким було встановлено відмінний від звичайного - встановленого законами України "Про приватизацію державного майна" та "Про Державну програму приватизації" - неконкурентний порядок приватизації ключових підприємств гірничорудної промисловості, які на той час мали стратегічне значення для економіки і безпеки держави, та ще й без отримання згоди Антимонопольного комітету України на здійснення економічної концентрації.

Цим Законом, по суті, було обмежено передбачені Конституцією України права усіх потенційних покупців пакетів акцій підприємств Укррудпрому на придбання їх акцій, в тому числі працівників цих підприємств. Так, відповідно до статті 13 Конституції України *усі суб'єкти права власності рівні перед законом*; стаття 24 Конституції України наголошує, що *громадяни мають рівні конституційні права і свободи та є рівними перед законом*. Не було дотримано також вимоги статті 42 Конституції України, відповідно до якої *держава забезпечує захист конкуренції у підприємницькій діяльності; не допускається неправомірне обмеження конкуренції*.

Завдяки застосування процедури викупу виключно учасниками-інвесторами, що вже володіли пакетом акцій не менш 25% статутного фонду конкретного підприємства Укррудпрому, яке приватизується, - від приватизації усіх 10 пакетів акцій підприємств, що входили до складу Укррудпрому, до держбюджету надійшло всього 1,4 млрд грн. Ця сума у 5,8 рази або на 7,2 млрд грн менше навіть ніж сумарний річний дохід цих 10 підприємств у приватизаційному 2004 році.

Разом із цим, Комісією отримано постанову про закриття кримінального провадження за №4201500000000424, винесену 21 грудня 2017 року детективом Головного підрозділу детективів Національного антикорупційного бюро України Ю.В. Гультяєвим (далі – постанова).

З постанови вбачається, що 18 березня 2015 року до Єдиного реєстру досудових розслідувань було внесено відомості про кримінальне правопорушення з попередньою кваліфікацією за ч.5 статті 191 КК України за фактом незаконного заволодіння у 2004 році інвесторами ДАК «Укррудпром» за попередньою змовою з вищим керівництвом держави майном зазначеної державної компанії вартістю близько 50 млрд дол США при фактичній сплаті лише 500 млн дол США.

Підставою відкриття провадження стало звернення Комісії до Генерального прокурора України стосовно проведення незаконної приватизації майна ДАК «Укррудпром» у 2004-2005 роках.

У зверненні зазначалось, що І.Коломойський (на той час голова Дніпропетровської обласної державної адміністрації), взяв участь у засіданні Комісії 4 березня 2015 року під час обговорення питання порядку денного щодо протидії незаконній приватизації та визначення шляхів її попередження і повідомив, що був безпосереднім учасником приватизації Укррудпрому і стверджує, що приватизація була незаконною внаслідок заниження ціни пакетів акцій підприємств, що входили у ДАК, чому сприяв прийнятий Верховною Радою України внаслідок змови спеціальний Закон України *«Про особливості приватизації підприємств ДАК «Укррудпром»*, який створив нерівні умови для учасників конкурсу.

У постанові також зазначається, що з метою перевірки повідомлення І.Коломойського Генпрокуратурою в ході досудового розслідування були призначені і проведені комплексні судові оціночні будівельно-технічні і економічні експертизи з метою визначення дійсної вартості пакетів акцій підприємств, що входили до складу ДАК «Укррудпром», на момент їх приватизації, але встановити ринкову вартість таких пакетів акцій станом на травень 2004 року шляхом проведення експертиз не вдалось внаслідок неможливості застосування існуючих методів оцінки пакетів акцій для ретроспективної оцінки 13-річної давнини, а також відсутності всіх необхідних документів у підприємств, що входили в ДАК.

Під час досудового розслідування допитати самого І.Коломойського в якості свідка ні Генпрокуратурі, ні згодом НАБУ за майже три роки слідства не вдалося по причині *«його перебування за межами території України та не отримання повісток, що направлялись за відомими місцями його проживання на території України»*.

Допитаний як свідок заступник голови Комісії П.Різаненко пояснив, зокрема, що на його переконання як у минулому аудитора і фінансового консультанта з питань підприємств гірничо-металургійного комплексу вартість активів Укррудпрому на момент приватизації складала приблизно 20 млрд дол США. Водночас, свідок не є сертифікованим оцінщиком в розумінні українського законодавства, а тому *«надати офіційну рецензію на оцінку, яка була використана під час приватизації «Укррудпрому» він не уповноважений»*.

У спростування твердження І.Коломойського про неконституційність Закону України *«Про особливості приватизації підприємств Державної акціонерної компанії «Укррудпром»* у постанові наводяться висновки ряду науково-експертних правових інституцій про відповідність цього Закону Конституції України, а також рішення Конституційного Суду України від 12 жовтня 2005 року про відмову у відкритті провадження за конституційним поданням 62 народних депутатів по цьому питанню.

У постанові детективом робиться висновок, що оскільки в ході розслідування вичерпані всі можливості для встановлення дійсної ринкової вартості активів ДАК «Укррудпром» на момент приватизації, тому не видається можливим констатувати наявність складу злочину, передбаченого ч.5 ст.191 КК України в діях учасників приватизації та посадових осіб держави, причетних до її проведення, а тому кримінальне провадження підлягає закриттю за відсутністю складу кримінального правопорушення (п.2 ч.1 ст.284 КПК України).

Вивченням зазначеної постанови у Комісії встановлено, що рішення детектива про закриття провадження викликає сумнів в його обґрунтованості внаслідок неповноти проведеного досудового розслідування. Принаймні без допиту фактичного ініціатора цієї справи І.Коломойського передчасно робити висновок про відсутність складу кримінального правопорушення. Окрім того, по справі не допитані інші названі І.Коломойським учасники змови олігархів і вищі посадові особи держави, через яких вирішувалось питання заволодіння мільярдними активами.

Про поспішність і поверховість проведеного Генпрокуратурою та НАБУ слідства свідчить і той факт, що по справі, незважаючи на значний обсяг матеріалів і документів, які підлягають всебічному вивченню і експертному дослідженню, а також на велике коло причетних осіб, не створювалась (в усякому разі на завершальному етапі слідства) слідчо-оперативна група, що суперечить усталеній практиці сучасних масштабних розслідувань.

Комісія не може погодитись з висновками слідства про вичерпаність усіх можливостей пошуку і приєднання до справи різноманітних документів, які можна було б використати для встановлення дійсної ринкової вартості активів Укррудпрому та подальшого доказування злочинних мотивів діяльності учасників змови олігархів.

Слід також зауважити, що експерти-оцінщики, які залучались до роботи по справі, використовували метод, який апріорі призводив до заниженого значення оцінки, при цьому питання залучення відомих міжнародних експертів (в т.ч. аудиторських компаній «великої четвірки») не ставилось.

Крім цього, важливою складовою перспективності подальшого розслідування, притягнення винних до відповідальності та відшкодування збитків, завданих державі при приватизації Укррудпрому, є визнання Закону України *«Про особливості приватизації підприємств Державної акціонерної компанії «Укррудпром»* таким, що не відповідає Конституції України. Заступником Голови Комісії П.Різаненком підготовлене відповідне конституційне подання і на даний час відбувається збір необхідної кількості підписів народних депутатів України.

Враховуючи викладене, Комісія в и р і ш и л а :

1. Підтвердити висновки, зроблені у відповідному рішенні Комісії від 22.04.2015 «Щодо дотримання законності при приватизації ДАК «Укррудпром» у 2004 році» (додається).

2. Звернутись до заступника Генерального прокурора України – керівника Спеціалізованої антикорупційної прокуратури з проханням організувати перевірку законності і обґрунтованості постанови НАБУ від 21 грудня 2017 року про закриття кримінального провадження №4201500000000424, за результатами якої прийняти процесуальне рішення з використанням правового механізму, передбаченого ч.6 ст.284, ст.ст.303-305 КПК України.

3. Запропонувати Кабінету Міністрів України провести оцінку приватизованих підприємств ДАК «Укррудпром» станом на 2004 рік із залученням відомих міжнародних компаній – оцінщиків з бездоганною репутацією.

4. Рішення Комісії надіслати Кабінету Міністрів України, Спеціалізованій антикорупційній прокуратурі, Національному антикорупційному бюро України, Службі безпеки України, Фонду державного майна України.

Перший заступник Голови Комісії

Секретар Комісії

І.О.Лапін

К.Г.Усов